

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj milder hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Vármegyei közgyűlés.

Zombor, 1894. május 31.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága tegnap rendkívüli közgyűlést tartott. A bizottsági tagok elég szép számban jelentek meg s élénk érdeklődéssel kísérték a közgyűlés minden egyes tárgyát. Kétségtelen az, hogy a tárgysorozat minden egyes tárgya minden közgyűlés alkalmával, legyen az a tárgy bármilyen csekélynek látszó is, figyelmet érdemel, mert ha talán az egész vármegye egyetemére nézve nem is bir fontossággal, de egy-egy község beléletét nagyon is érdekli. A közgyűlések tárgysorozatát legnagyobb részben ilyen tárgyak töltik be. Annél nagyobb aztán az érdeklődés és figyelem, ha olyan rendkívüli fontosságú, az egész megye egyetemét annyira érdeklő tárgyak kerülnek napirendre, mint tegnap.

Két ilyen pontja volt a tegnapi közgyűlés tárgysorozatának. Schmausz Andre alispán tett jelentést a Rudics-hagyatékról és előterjesztést a baja-zombor-ujvidéki helyiérdeklő vasút kiépítése tárgyában. Amott a vármegye nagy anyagi érdeklődéséről van szó, emitt pedig a közlakosság s egyáltalában az egész vármegye kulturális és kereskedelmi érdekeiről.

Az alispánnak a Rudics-hagyatékra vonatkozó jelentéséből örömmel győződhetik meg az egész vármegye, hogy ez a hosszadalmas, komplikált ügy immár ugyszólván teljesen le van bonyolítva. Alább közöljük egész terjedelmében az alispáni jelentést. A vármegye törvényhatósági bizottsága lelkesedéssel vette azt tudomásul s az állandó választmány javaslatához képest jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Schmausz Andre alispánnak azon fáradságáért, melyet mint a vármegyének képviselője az ügy lebonyolítása körül tanusított. Mikor az állandó választmány javaslatának ide vonatkozó sorait felolvasták, a jelenvolt bizottsági tagok egyhangulag adtak helyeslésüknek egy-egy zajos „éljen”-nel kifejezést; örömmel ragadta meg minden egyes bizottsági tag az alkalmat, hogy köszönetet mondjon az alispánnak sikeres működéséért.

Az ebbeli közgyűlési határozatot örvendve veszi tudomásul az egész vármegyében mindenki; de bizonyára jól esett az alispánnak is megtudni,

hogy a miről különben már több ízben meggyőződhetett, hogy fáradságos teendőinek utjában ott találja a vármegye elismerését.

Egyik bizottsági tag még azt is indítványozta, hogy az alispánnak bizonyos összegű tiszteletdíj szavaztassék meg. Ezt az indítványt azonban maga az alispán mellőzni kérte. Azt mondta, hogy ő a vármegyének tett szolgálatot, a mit pedig a vármegyének tett, azért nem kívánhat a vármegyétől semmi anyagi jutalmat; sokkal jobban esik neki a törvényhatósági bizottság elismerése.

Ez a kijelentés természetesen csak fokozta a bizottsági tagok lelkes hangulatát.

A Rudics-hagyatéka.

Az alábbiakban közöljük az alispánnak a Rudics-hagyatékra vonatkozó jelentését. A közönség telyes tájékozást szerezhet magának belőle az ügyre vonatkozólag.

A jelentés így hangzik:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Schlagetter Gyula ur, a vármegye volt tiszti főügyésének, a néh. báró Rudits József hagyatéki ügyének mibenlétéről a mult évi április 27. és 28-án megtartott rendes közgyűlésben tett jelentése kapcsán 280/közgy. 1893. sz. a. hozott határozatával az akkor — a hagyatéka ellen folyamathatvány peres eldöntése után — bekövetkezett hagyatéki értékesítéseknek gyorsabb és rendszerebb lebonyolítása érdekében az eladási szerződések és egyéb kapcsolatos iratok és okmányoknak aláírására és ezen törvényhatósági bizottság nevében — ezen aláírás által végérvényes hatályosul való ellátására méltóztatott — az ott körülírt részletezéssel — jelentéstétel kötelessége mellett engem megbízni, — mely, — csak a hagyatéki leltár becserélt által korlátozott — meghatalmazás a mult évi május 8-án 12431. szám. a. tett felterjesztés folytán, a mult évi augusztus 5-én 1014/1893. közgy. sz. a. adott jelentéshez képest, a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatási miniszter ur által 1893. évi június hó 13-án 25085. sz. a. jóváhagyott.

Időközben az erre felhatalmazott ötös végrehajtó bizottság az eladásokat folyamatba tette és most már be is fejezte.

Az értékesítések sikeres voltát nemcsak az tanusítja, ami ily sok részlettel bíró ingatlan vagyonról majdnem képzelhetetlen, hogy t. i. egyetlen egy birtokrészlet sem lett becsáron alul eladva, — de tanusítja főképen az, hogy az összes hagyatéki leltárak kimerítésével, Budapesten 1893. augusztus hó 14-én 29,215 sz. a. kelt és a nagyméltóságú m. kir. kuria által 5578/1894.

sz. alatt is helybenhagyott átadási végzés szerint az 1.314,699 frt 94 krnyi cselekvő vagyomból állott és 549,450 frt 02 kr teher levonása után 765,249 frt 92 kr tiszta hagyatéki értéket képviselt hagyatéki tömeg, melyből a Gromon Dezső és társai részére 15,492 frt, ismét csupán Gromon Dezső részére 4925 frt és az özvegy részére 10,347 frt 45 kr és így összesen 30,764 frt 45 kr értékű tárgyak hagyományokul — természetben előre kibasítandók voltak, — tulajdonképen csupán 734,485 frt 47 kr tiszta hagyatéki érték maradt fenn; magát az uradalmat 1.930,000 frt és a szabadkai házat az ahhoz tartozó beltelket pedig két részletben 190,532 frtért értékesítvén és több más ingatlant is jól eladván, a hagyatéki leltár szerint 1.100,133 frt 16 krt kitett összes ingatlanokért 2.259,146 frt 50 kr, vagyis becsérteken felül 1.159,113 frt 34 kr és így több mint annak kétszerese éretett el.

A fentiek szerint természetben kiadni kényszerült ingókon kívül fennmaradt ingók értékesítése is elég megnyugtató eredményű volt, — mihez még a zárlat alatt és után pontosan kezelt és gyümölcsözőtett jövedelmek is járulván — a hagyatékok terhetőleg az értékesítésig még fennmaradt 300,176 frt 86 krnak a vételárba történt beszámítása, — ugy annak fizyelembevételével — hogy az özvegy báró Rudits Józsefné most férjzett gróf Teleky Józsefné, a felosztás alapját képező osztályegység szerint a megvett almási uradalomból is, 600,1200-ad jutalék, illetve még és hogy ennek folytán általa csak fenti tartozás aránylagos betudásául, a fennmaradt vételár fele volt a hagyatéki tömegbe befizetendő, az ötös végrehajtó bizottság által az összerendeltetésnek folyó évi március 28-án bemutatott és az által egyhangulag öröm és elismeréssel fogadott /- alatti jelentés és felszerelt számadási kimutatás szerint, — a tartozások és egyéb kiadások levonásával az összes időközben a jövedelmekből fedezett értékesített hagyatéki tömeg-vagyon 1894. március 18-án kitett: 1,285,258 frt 56 krt, ebből akkor az eladási feltételek és telekkönyvi átíratási nehézségek folytán még felosztás alá nem kerülhetett 88,218 frt 87 kr és így tényleg felosztás alá került 1,197,039 frt 69 kr, ebből gróf Teleky Józsefné szül. Szász Julia kizárásával csupán a többi érdekelték részestültek az ingatlanok felében nyert fejedet folytán 868,965 frt 24 krtban és így az összegből minden 1200 ad jutalékra esett 1448 frt 27 1/2 kr, az ennek levonása után fennmaradt 328,094 frt 45 krtól levonandó volt:

a) Bács-Almás és Kunbaja községek részére járt 30.000 frt;

b) zárgondnok és ötös biz. elnök öt évi fáradsági díja 30.000 frt;

c/a) kunbajai plébánia leltári követelése 2011 frt 80 kr;

d/a) Vojnits Borbála és társai által indított új per költségeire elszámolásra visszahagyott 7000 frt, összesen 69011 frt 80 kr s így maradt most már az összes érdekelték között egyenlően elosztandó 259,062 frt 65

A „BÁCSKA” tárcája.

Távolból.

Még látom a messzeségben

Kicsi falum tornyát,

Még látom a kéklő hegyek

Égbe nyúló ormát,

Hallom még a pásztor dalát

Hangzani a tájon:

S el sem válna még egészen,

Újra haza vágyom!

S eltűnik a kicsi falu,

Eltűnik a hegyek.

Más vidéken, más tájon

Célom felé megyek.

Visszanézek, hátha falum

Feltűnik a tájon...

S leborulva zokogom, hogy:

Hazám, Isten álljon!

Eichardt Károly.

KÉPEK A BOSZNIAI ÉLETBŐL.

Ita: Del Toz.

V.

Az 1878-iki év szeptember hetedike nagy és küzdelmes nap volt. Ugy 3 óra tájban, a farszító uttól elcsigázva, indultunk a zavaljai magaslatozról a bihácsi

hegyeknek, — hátrahagyva a „Jeliacsokot” hátvédnek, — hogy a lázadók fellegvárát elfoglaljuk, mely a hegyek esücsaról dominálta az egész környéket.

Valódi „Thermopilei” hegyzoros tárukt itt föl előttünk!

Mikor átléptük a „Rubikont” és először bosnyák földet érintett a lábunk, hideg borzongás futotta át egész testünket, mintha mérges kígyó verte volna belénk a fullánkját. Egy ismeretlen, soha nem látott ellenséget kerestünk, hogy megöljük, vagy megöljenek bennünket. De csakhamar eloszlott minden borzongás, midőn megszólalt a vezető alezredesnek bátorító szava: „Fiúk előre!... Ha Isten velünk, ki ellenünk?!”

Csalatánba oszlottunk és nekidűltünk a hegy-mászásnak. Ki két lábbal, ki négy lábbal kuszott előre, ahogyan tudott. Lassan, minden zaj nélkül és szólanul kapaszkodtunk fölfelé. Csak az avar zizegése és a bokrok eszrenése árulhatta el, hogy utban vagyunk az ég felé. Utatlan utunk szörnyen fáradságos volt. Az irigy tüske-bokrok belénk esimpaszkodtak, mint a kullancs, és nagyokat hasítottak a kék mundéron, de úgy, hogy fáradt testünk is vért izzadt belé, a kiálló esücsös sziklák pedig a balátnak-halálával fenyegettek vakmerőségünket. Ehhez járult még az is, hogy a „feldfaskáinkból” kifogyván a víz, iszonyu szomjuságot szenvedtünk a nap hevétől...

Megrágtuk a keserű faleveleket, hogy kínzó szomjunkat enyhítsük. És ha néha egypár elrejtőzött harmatcsepp jutott a keserű levelekkel száraz nyelvünkre, hálát adtunk a jószágos Istennek, hogy csak egy csepp balzsamot is küldött izzó ajkunkra.

A baka az éhségnek oda sem néz, de a szomjuságot nem bírja sokáig kiállani, mert azt tartja, hogy az a miénk, amit lenyelünk.

Másztunk tehát kiondva fölfelé, megátkozván ezt a görbe-malac országot minden fiával együtt.

Hat-hét óra között elértük a hegyesücsöket, hanem úgy néztünk ki, mintha egy véres csatát már keresztül láboltunk volna. Pedig csak a kezdetén voltunk. Mintha az ég is megsokallotta volna fáradságunkat, egyszerre csak hatalmas köd ereszkedett le a felhőkől és elborította

előttünk a láthatárt. Köd előttünk, köd utánunk. Kénytelenek voltunk pihenni és bevárni a köd oszlását. De nem sokáig tartott a pihenés, mert a fegyverek ropogása felriasztott bennünket az ábrándozásból és szintén kezünkbe adta a fegyvert, hogy szórjuk a halál-magot.

Hogy a nagy ködben miként történt meg ez a puszkázás, annak leírása nem illel az én gyenge tollamat. „Klió” majd felelgyzi annak rendje módja szerint... Annyi bizonyos, hogy az eddig még mit sem sejtő ellenséget is figyelmessé tette ez a puskaropogás. Alig haladtunk tovább a hegyeken, már is az ellenség golyóival találkoztunk. De ezt már vártuk is.

Gyors tűzünk azonban csakhamar kiszorította bűv-helyéről a kémcsapatokat és eszeveszetten üzte le a hegyekről.

Eközben a zavaljai magaslatozok felállított ágyúink sem néztek parádénak a dolgot. Bömbölő ajkuk megnyitott és úgy szórta a tüzes esücsöket, mint a legszerelmesebb „Don Jován”. Hanem akit megcsókoltak, az már a halálban nyelte le mind a harminckét fogát és vagy „Allah” országában, vagy a poklok mélységes fenekén pihent meg örökre a lelke.

Tűzereink kitünően céloztak és még kitünőbben löttek. A bosnyákok fellegvárát tüzték ki célpontul, hogy utat készítsenek a gyalogságnak... előre.

Egymásután döltek halomra a fellegvárban felállított ellenséges sátorok. A hová egy ágyugolyó beütött, ott egyszerre száz halál viesorgatta a hideg fogát. De ez alatt a gyalogságnak fegyverei is erősen pusztítottak.

Tíz óra lehetett, mikor a fellegvárat már hatalmunkba kerítettük. A 23-ik gyalogezred tehát páratlanul teljesítette a feladatát.

A fellegvár elfoglalása után lassan felőztünk Bi-hácsnak. A vár bevétele volt a második feladat. Számításunk szerint délután 5—6 óra között Bi-hács várának is kezeink közt kellett volna lennie. Csakhogy ezen számításunk nem kvadrált. Bizonyosan hiba esett a kréta körül. A természet nagyszerűségét csodálja ugyan eszünk, de mélységes titkát nem képes felfogni. Csak a jelent látjuk, a jövőt vastag fátyol fedi el szemünk elől...

kr, melyből minden 1200 ad egységre 215 frt 88 $\frac{1}{2}$ kr esvén; az egész osztás alá került vagyonból reánk és a többi velünk közös alapon álló 600/1200 jutalékra 1664 frt 16 kr, gróf Teleky Józsefnek pedig 215 frt 88 kr esett jutalék egységeként úgy, hogy az elmondottakhoz képest a Bács-Bodrogh vármegyét megillető 146 1200 ad jutalék után, tényleg már 242,967 frt 36 kr, azaz kétszáznegyvenkétezerkilencszáz és hatvanhét forint és 36 krban részesültünk, mely összeget a tek. törvényhatósági bizottság további intézkedései — 4% kedvezményes kamattal — a hagyatéki letétemenyestől szolgált „magyar jelzálog- és hitelbanknál” már folyó évi március 29-én gyűmölcsözőleg elhelyeztettem és az arról szóló elismervényt pedig Horánszky Nándor végrehajtó bizottsági elnök úrtól április 1-én átvevén, 8871 alsp. 1894. számú jelentésem kapcsán 458. közg. letét napló tétele alatt a vármegye házipénztárába el is helyeztem.

A midőn még felemlittem, hogy folytatolagos elosztás alá fog kerülni még a fent jelzett akadályok elhárítása után a most még fel nem osztott 88,218 frt 87 kr; s hogy ezen kivül a holt instrukcióból és egy némely értékpapirból is még fognak pénzek befolylni és hogy a fent jelzett újabb per vitelől az összered- keltséggel egyetértőleg Horánszky Nándor országgyűlési képviselő urat, mint a ki ezen ügy miben létét minden részleteiben legjobban ismeri, — és az eddigi perket is Ledniczky Márton ügyvéd ur segédkezésével oly szerencsés eredménnyel vitte, — biztam meg, mindezeket jóváhagyólag tudomásul vétetni kérvén, egyben tekintettel arra, hogy ezen pénzeszeget, valamint a még nyerendő kiegészítő összeget „új. báró Rudits József alsóbb és felsőbb tanulmányi és iskolai ösztön- díjak alapja” képzésére nyerte a vármegye közönsége és hogy ennek folytán ezen pénzek állandó és biztos jövedelmet hozó elhelyezést igényelnek, — bátor vagyok a tekintetes törvényhatósági bizottságot kérni, miszerint engem a nagyméltósága m. kir. vallás- és közoktatási minisztérium hozzájárulásával meghatalmazni kegyes- kedjék, hogy a beszerzési esélyek figyelembe vételével magyar földhitelintézet vagy magyar jelzálog és hitel bank, esetleg más óvadékképes záloglevelet vagy állam- papírt szerezhessenek be, melynek beszerzése, valamint a még meglévő hagyatéki tömeg folytatolagos felosztá- sáról nem késendek annak idején folytatolagos jelen- tésemet megtenni.

A baja-zombor-ujvidéki vasut.

Ezen ügyre vonatkozólag az alispán rész- letes jelentést tett. A törvényhatósági bizottság helyeslőleg tudomásul vette és felterjesztést intéz a miniszterhez a községek hozzájárulásának vég- leges jóváhagyása iránt.

Az alispáni jelentés a következő:

Schmausz Endre alispán ur előterjeszté, hogy a baja-zombor-ujvidéki helyi érdekű vasut hozzájárulási össze- geinek rendezése tárgyában, ezen vasut kiépítésének ideje immár napról napra közeledvén, a vármegye tör- vényhatósági bizottságának f. évi március hó 16-án 2. sz. a. a törzsrészenyek ellenében a vármegyei utépít- kezési alaplól felajánlott 600,000 frtnak miképeni fize- tésére nézve hozott és az elrendelt közbirrététel után felebezzel meg nem támadott határozatát az 1888. évi IV. t. c. 7. § értelmében szükséges végleges jóváhagyás elnyerése indokából, a hirdetési bizonyítványok beérkez- vén, f. évi május hó 25-én 13593. alsp. 1894. sz. kelt felterjesztéssel a nmélt. m. kir. kereskedelmi miniszter ur elé juttatta.

Előterjeszté továbbá, hogy az engedélyesek kérelme és a törvényhatósági bizottság megbízásai folytán a tör- vényhatósági hozzájárulás kérdésevel párhuzamosan, a közvetlenül érdekelt községek hozzájárulását is megér- lelni igyekezett, mívegből most már a vasutépítési kérdés előre haladott állapotához képest, a f. évi március hó 16-án tartott közgyűlésen 2. sz. a. tett előterjesztésében felemlített f. évi február hó 8-án 2445. szám alatt tett intézkedése következtében, az összes addig érdekeltekül jelentkezett községek 1891. évből származó előzetes ha- tározatai, egy a hozzájárulási összeg, valamint azoknak

fedezete módjában véglegesekké válván, az úgy strögös- ségének a f. évi március hó 16-án tartott közgyűlésen, adott ígéretének megfelelőleg, az érdekelt községek ré- széről a fedezeti módhoz képest az 1886. XXII. t. c. 110. illetve 131. és következő §-ainak betartásáról hozott felszerelt határozatokat jóváhagyás az 1888. IV. t. c. 7. §-ából folyólag előírt további eljárás, valamint a községek nagyrésze által a felajánlott hozzájárulási összegek fede- zetére nézve felhasználni kívánt italmérsi kártalanítási kötvények, kötvényezésének fölmentése, úgy értékesíté- sének megengedéséhez szükséges engedélynek a nmélt. m. kir. bel- és pénzügyminiszter uraktól leendő kieszk- közlése végett ennel oly tiszteletteljes megjegyzéssel mutatja be, hogy a most már közégi hozzájárulások- képen végleg megszavazott összegek a következők:

1. Vaskut 5000 frt. 2. Gara 5600 frt. 3. Rigyica 12,000 frt. 4. Sztanisics 50,000 frt. 5. Gákova 7000 frt. 6. O Sztapár 6050 frt. 7. Bresztovác 20,000 frt. 8. Hódásgh 31,000 frt. 9. Parabut 20,000 frt. 10. Gaj- dobra 28,350 frt. 11. Bulkesz 24,000 frt, vagyis összesen 209,000 frt, mi az előzetesen ezen községek által meg- szavazott 183,350 frtval szemben 25,650 frtnyi emelke- dést tartalmaz s hogy ennek folytán, miután a nmélt. m. kir. kereskedelmi miniszter urak f. évi január 8-án 93,217/1893. sz. a. kelt leirata szerint az 1888. IV. t. c. 10. § értelmében szükséges 1,435,000 frt hozzájárulá- sából már csak 11,150 frt hiányzott, ezen szükséglet tel- jesen fedezve, sőt túljegyezve van.

A törvényhatósági bizottság ezen alispáni előter- jesztést örövendés tudomásul veszi és ebből folyólag: az elősorolt községek által a baja-zombor-ujvidéki helyi- érdekű vasutra ennek törzsrészenyek ellenében hozzá- járulás képpen megajánlott összegek végleges rendezése szempontjából:

1. Vaskut község képviselőtestületének az 1891. évi szeptember hó 17-én 8. sz. a. hozott határozatából kiindulól f. évi február 17-én, illetve f. évi március 19-én hozott határozata, melylyel 5000 frt (ötezer forint) hozzájárulási összeget szavaz meg és ezen összeg fede- zésére ezen összeg erejéig a Vaskut községnek tulaj- donát képező 12259/1890. számú 30,250 frt névértékű italmérsi-kártalanítási kötvényét a megszavazott 5000 frt erejéig a kötvényezés alól feloldani és annak bürze- szerű eladásához a törvényszerű engedélyt megadni, illetve az illetékes nagyméltósága kir. bel- és pénzügy- miniszter uraknál kieszközöltetni kéri.

2. Gara község képviselőtestületének az 1891. október hó 4-én kelt határozatából kiindulól f. évi február 16-án 4. és f. évi március 3-án 6., illetve f. évi március 19-én 7. sz. a. hozott határozatai, melylyel az ugyane célra és ugyanezen helyi érdekű vasut törzs- részenyek ellenében 5600 frtot (ötezer és hatszáz forintot) szavaz meg és ennek ellenében a község bir- tokában levő ugyanezen összegről szóló 3804/1890. sz. italmérsi kártalanítási kötvények a kötvényezés aluli feloldását és annak bürzeszerű engedélyt kieszközöl- sét kéri.

3. Gákova község képviselőtestületének az 1891. évi szeptember 13-án 42. sz. a. hozott határozatából folyólag 1894. évi február hó 16-án 3., illetve 1894. március hó 28-án 4. sz. a. hozott határozataival ugyan- ezen helyi érdekű vasutra törzsrészenyek ellenében 7000 frtot (hétézer forintot) szavaz meg, mely összegből 6100 frtot 3249/1890. számú hasonlósszerű italmérsi kártala- nítási kötvényének kötvényezés alól feloldása és bürze- szerű eladásával kíván fedezni, a fennmaradó 900 frtot pedig 2 év alatt rendes előirányzatában nyújtandó fedezettel törlesztetni.

4. O-Sztapár község képviselőtestületének f. évi február 20-án 7., illetve f. évi március hó 22-én 15. sz. a. hozott határozata, melylyel ugyanezen helyi érdekű vasutra annak törzsrészenyek ellenében 6050 frtot sza- vaz meg és ezen összeget ugyanezen összegről szóló 860. sz. kötvényezés alól feloldandó italmérsi kártala- nítási kötvények bürzeszerű értékesítésével kívánja fe- dezni.

5. Bresztovác község képviselőtestületének az 1891. október 13-án 38. sz. a. kelt határozatából kifolyólag 1894. évi február hó 18-án 1., illetve f. évi március hó 22-én 5. sz. kelt határozatai, melyekkel ezen helyi érdekű vasutra vonatkozó hozzájárulási összeget, ennek törzs-

részenyek ellenében 20,000 frtra (huszezer frtra) emeli és ezen összeget az ezen község tulajdonát képező és ezen összeg erejéig kötvényezés alul feloldandó 59,250 frtról szóló 8985. sz. italmérsi kártalanítási kötvényének részbeni bürzeszerű értékesítésével kívánja kiegyenlíteni.

6. Hódásgh község képviselőtestületének az 1891. október hó 6-án 15. szám alatt kelt határozatából kifolyólag f. é. március hó 4-én 4. és f. é. ápril hó 4-én 6. szám alatt ugyanezen helyi érdekű vasut létesítésére — annak törzsrészenyek ellenében 31,000 frtot (harmine- egyezer frtot) szavazott meg hozzájárulásképpen és ezen összeget, a tulajdonát képező — az összeg erejéig a kötvényezés alul feloldandó 73,000 frt névértékű ki- állított, 10592. számú italmérsi kártalanítási kötvényé- nek részbeni bürzeszerű értékesítésével kívánja fedezni.

7. Parabut község képviselőtestületének 1891. október 3-án 14. sz. a. hozott határozatából kiindulól 1894. február 19-én 3. illetve 1894. március hó 27-én 6. szám alatt ugyanezen vasut létesítésére, annak törzs- részenyek ellenében hozzájárulását 15,000 frtról 20,000 frtra (huszezer frtra) emelte és ezen összeget a tulajdonát képező s ez összegnek megfelelőleg a kötvényezés alul feloldandó 8202/1890. számú 37,800 frtról szóló ital- mérsi kártalanítási kötvényének részben bürzeszerű el- adásával kívánja fedezni.

8. Gajdobra község képviselőtestületének az 1891. október hó 9-én hozott előzetes határozatából kiindulól, f. é. február 22. napján 6/közgy. szám alatt illetve f. évi március hó 24-én 7. szám alatt ugyanezen helyi- érdekű vasutlétesítésére 28,350 frt (huszonnyolcezer három- százötven forintot) szavazott meg, mely összeget a kötvényezés alul egészben feloldandó, 9280/1890. számú ugyanezen összegről szóló italmérsi kártalanítási kötvényének bürzeszerű elárulásával kíván fedezni.

9. Bulkesz község képviselőtestületének az 1892. július 27-én 27. sz. a. hozott határozatából kiindulól, f. évi február hó 21-én 6. sz. a. illetve 1894. március hó 24-én 10. sz. a. ugyanezen vasut létesítésére 24,000 frtot (huszonnégyezer forintot) szavazott meg, mely össze- get a kötvényezés alul, megfelelő összeg erejéig felol- dandó 7700/1890. sz. 44,650 frt névértékűről szóló ital- mérsi kártalanítási kötvényének részbeni értékesítésével kíván kifizetni;

10. Rigyica község képviselőtestületének 1891. október hó 3-án 33/közgy. sz. a. határozatából kiindulól, folyó évi február 16-án 3. sz. a. kelt határozata, melylyel ezen helyi érdekű vasut létesítésére, annak törzs- részenyek ellenében 12,000 frtot (tizenkétezer forintot) szavazott meg, ezen összeget a község közjövödelmeire felveendő és évi költségvetésében biztosítandó hosszabb lejáratú törlesztési kölcsön felvételével, ép úgy végül

11. Sztanisics község képviselőtestületének 1890. november 13-án 50. sz. a., majd 1891. január 10-én hozott határozatát, mely utóbbi ezen vármegyei törvény- hatósági bizottságnak 914/közgy. sz. határozatával már helyeselt és külön indoklással ellátott határozatai, melyekkel ezen helyi érdekű vasutnak községtől való elvezetése és ott egy indóháznak létesítése esetére ugyan- csak törzsrészenyek ellenében 50,000 frtot (ötvenezer forintot) szavazott meg, melyet hosszabb lefolyású és évenként költségvetésében biztosítandó kölcsönrel kíván megfizetni; — mindezen és pedig az 1-9-ig részletezett határozatok az 1886. XXII. t. c. 110 és következő §§-ai szerint, illetve a 10 és 11. alattiak, a melyekben a törzs- vagyon elidegenítése illetve elcsereje nem céloztatik, — az 1886. XXII. t. c. 131. §-a szigorú betartásával hoztatván és senki által meg nem felebeztetvén, mert azok ellenében az 1888. IV. t. c. 7. §. utolsó előtti kikézdése szerint egyben törzsrészenyek kiszolgálta- sása is biztosított, és az 1-9. sz. a. felsoroltaknál a részben vagy egészen elidegenítendő, illetve más törzsvagyonra átváltoztatandó italmérsi kártalanítási kötvények értékeért kikötött törzsrészenyek fognak beszereztetni, ezen hasznos beruházással a felemlített községek közfoglalna, ipara, kereskedése, de gazdasági kifejlődése és jóléte is határozottan és biztosan emel- tetni fog — jóváhagyatnak, — egyben miután az idevonat- kozó határozatok ugyancsak az 1888. IV. t. c. 7. §. 8. kikézdése értelmében, hogy jogerejükhöz lehessenek, általában a nagyméltósága kir. bel- és pénzügyminiszter urak jóváhagyását is igénylik, mihez ez esetben még az 1-9. számig részletezett italmérsi kártalanítási kötvényeknek a jelzett összegek erejéig a kötvényezés aluli feloldása és bürzeszerű eladásának megengedése szem- pontjából ugyanezen miniszter uraknál külön engedély is szükséges lévén, — a felsorolt közégi határozatok ezen törvényhatósági bizottsági határozat kapcsán, ezen a vármegye nagyrésze felette fontos vasut létesíté- nek és kiépítésének mielőbbi biztosítása tekintetéből, a nagyméltósága kir. belügyminiszter ur elé terjesztendők és erről a közégi határozatok jóváhagyása és az azok- ban felsorolt italmérsi kártalanítási kötvényeknek a megszavazott hozzájárulási összegek erejéig való érté- kesítésének mielőbbi megengedése tekintetéből a nagy- méltósága kir. pénzügyminiszter, úgy a kérdés fontossága és annak mielőbbi megoldásának előmozdításának biztosí- tása végett, — a nagyméltósága kir. kereskedelmi miniszter ur is külön felterjesztésekben értesítendők lesznek.

A közgyűlés tárgysorozata a következő volt:

1. Schmausz Endre alispán ur jelentése a néhai báró Rudits József hagyatéka ügyében bekövetkezett vagyonértékesítéséről és ennek kapcsán teendő intéz- kedésekről. — Az alispáni jelentést lapunk más helyén közöljük.

2. Ugyanezen előterjesztése a baja-zombor-ujvi- déki helyi érdekű vasut javára az érdekelt községek által hozott hozzájárulási határozatoknak jóváhagyása tárgyában. — Az alispán előterjesztését fentebb közöltük.

3. A cs. és kir. 4-ik huszárezred-parancsnokság megkeresése az 1894-95. évi állomáshelyek kijelölése iránt. — Csurogh, Titel, Kovil-Szt.-Iván és esetleg Káty jelöltetnek ki.

4. A VIII-ik nemzetközi közegészségi és demo- graphiai kongresszus végrehajtó bizottságának meghívója a folyó év szeptember havában tartandó kongresszusára. — Dr. Pávlovits Simon megyei főorvos küldetik el a kongresszusra.

5. Temesvári posta- és távírva igazgatóság átírata a vármegye több községének „Bács” jelzővel ellátása iránt. — A törvényhatósági bizottság elhatározta, hogy Almás, Bresztovác, Bukin, Cséb, Doroszló, Feketehegy, Keresztur, Kula, Madaras, Martonos, Monostorszegh

Mellé

Szenttamás, Topolya és jelzővel leendő ellátás ügyminiszterhez.

6. Zenta rendezé- letének 136/1894. számú Buda Dezső közig. tanácsnok, nemkülön- személyenként és éve- vattatik meg. — Jöv.

7. Petrovác közg. 23. számú határozat. hajtása után a közg. iránt alkotott szabály 1893. évi január hó Jövahagyatott.

8. Bajmok közg. sz. a. hozott határozat. mazottak illetményét tati elrendelte. — J.

9. Bogojeva közg. 21. szám alatt hozott g. t. az apatini járas átcsatolattal kéri. — A.

10. Dunyegyzs. viselőnek felebezzése. adók kezelésére szabál 1893. évi december 29 misítetteti kéri. — A f.

11. Turia közg. l. határozata, melyben a javadalmazást, ha az o. frt fizetés és 200 frt ellenesetben ha sebész. mazás csupán 600 frt.

12. Csupor Gyula községének orvostársi sében megegett tárgya körörvossal, a kivel a ban állanak, megegyezé eredményre nem veze addig, míg a mostani

13. Bács-Földvár. tározata Pilischer Bor Jövahagyatott.

14. O-Morovica k. rozata Jeges József hel- gedet összege tárgyába.

15. Csurogh közg. állás rendszeresítésére: Jövahagyatott.

16. Ada közg. a tanítói földék átenged.

17. Martonos közg. zata Lisits György ele tárgyában. — Jövahagy.

18. Temerin közg. zata Lakatos Péter vol gyában. — Jövahagyat.

19. Titel közg. a közlegelőből 200 ho. váhagyatott.

20. Csataaja közg. zata a községhez átal. gyatott.

21. Alispáni előter. költségei tárgyában. —

22. Pacser közg.; a telekkönyvi másolatok hagyatott.

23. Kiszács közg. fizetéshez hozzájárulás t. járul hozzá, a határozat.

24. Martonos közg. zata a vásárjogbérletnek. — Jövahagyatott.

25. Tovarisova közg. rozata 15 kr tanítói nyu gyában, úgy az ellen felebezzése. — Jövahagy.

26. Pivnicva közg. zata az előfogatosok te. hagyatott.

27. Lality közg. k. az 1894. évi előfogat. Jövahagyatott.

28. Hódásgh közg. zata a két tanítói állás Jövahagyatott.

29. O-Kanizsa közg. rozata a Klapka szobor l. ség 10 frtot szavazott u.

30. Bácsföldvár közg. általya tárgyában. — J.

31. Mosorin közg. i. tárgyában, úgy ez ellen felebezzés. — A határoz.

32. O-Sztapár közg. kiküldött bizottság és üg gyában és ez ellen Depal felebezzés. — Ugy áll a megkerülve a rendes ut nélkül deputációt meneszt. mi által a községnek 200 A deputáció tagjainak es ügyvédnek költségei lenne. Az állandó választmány jó váhagyást megtagadni kív. különben maga is tagja bosszu lére eresztett bes. határozatot védeni. Hana. reflektált Momirovitsnak s gyűlést arról, hogy az a. felesleges volt. Ennek a bizottság a közg. határo.

33. Kupuszina közg. vitése tárgyában. — Jöv.

34. Dautova közg. rendszeresítése tárgyában. szerezítésre vonatkozó re. vonatkozó részre azonban

35. Keresztur közg.

Bihács maga a legerősebb bosnyák várak közé tar- tozott. Hatalmas kifallal van kerítve, mely farkasszemet- nez a legelőklőbb ágyu oroszlan torkával is, s azonfelül az „Uma” víze körüli megmérhetlen mélységben, belát- hatlan szélességben. Vize piszkos, mint maga a bosnyák nép, és zavaros, mint „Angiasz” istállója. A halál katona dolog ugyan, de ha az ember véletlenül „belekundulód- nek”, meg a halál is keserű volna benne. Istent kísért, aki ezeken keresztül akar a várba bejutni. Pedig beakar- tunk jutni!

Fegyvereink ördöklő tüze utat nyitott egész az „Uma” vizéig. Bátorságunk és elszántságunk pedig ha- tárt nem ismert. Olyanok voltunk, mint a vérengző orosz- lánok és bátrak, mint egy: Leonidasz!

A háború a pokol folyója, mely az életet csökkenti, hogy a holtak birodalmát növelje, mondja — gondolom — egy bölcész-írő. De ez nem igaz. A háború a bátorság láng-folyója, melyben az acéltóztó férfiszívek nemes tüzzel égnek a hazáért és királyért...

Ilyen tűz éghetett és égett is szívünkben Bihács ostrománál a zsarnok és vérengző ellenség láttára, mely iszonyatos „Allah” ordítások között szorta ránk gyilkoló golyókat és közziklákat is kettéhasított éles handzsírjait. S hová lehullott borotva-élük, ott a biztos halál vetette meg a lábát és sirhalom domborult az élők fölé.

Mig pusztító fegyvereink gyors tüze Bihács fölött pirosra festette a kék eget, azalatt a Bihács tőzomszéd- ságában fekvő Zsegár talu sűrű füstoszlopai közül is, hol a bosnyákoknak egy zöme húzódott meg, hogy hátban támadjon meg bennünket, óriási lángnyelvek emelkedtek a magasba. Úgy tűnt föl a szokatlan jelenség előttünk, mintha most az egyes nyugtában kelt volna föl a nap az égen. Nyilván teljes tüzeink egypár ágyugolyója adta meg ennek a rongyos falunak is az utolsó kenetet. Úgy elpusztult, hogy csak itt-ott maradt meg belőle egypár kormos üzők hirmondónak, iusurgensei pedig nagyrészt „Mohamednek” — a nagy prófétának — országába kap- tak utlevelet.

Arra persze még ekkor nem gondoltunk, hogy ez a koromfészék lesz majd néhány hét múlva átkozott ta-

nyánk és lakhelyünk a sáros föld és a folyton könnyező égboltozat között...

Dacára elszántságunknak és hősi küzdelmünknek, Bihács az első ostrom után nem esett hatalmunkba. Hogy miért nem, azt majd folgyez az igazságos történelem... Nem az én feladatom itéletet mondani!

Lassan visszavonultunk táborunkba: a zavaljai ma- gaslatokra. Hogy miképen jutottunk ideig, azt nem tudom; azt leírni gyenge tollal nem lehet. Azt csak átélni és átészenni lehetett. Azt sem tudtuk már igazán, hogy a földön járunk-e vagy az égen? Csak arra emlékszem, hogy nagy kimerültségemben a völgyben esőrgedező patak partján megálltam egy futó pillanatra és levett sapkámat teleoptam a vértől langyult vízzel.

Mire visszahúzódtunk, az ég is besötétült, a fegy- verek ropogása is megszűnt és az erdőborította magas hegyek, mint valami félelmes óriások, integettek felénk alakatlan szikla-fejekkel.

Minden elcsendesedett; csak egy-egy haldokló fáj- dalmas halálhörgése és az erdei kuvaszok visszatetsző vonyítása hasított a keresztül a levegőt... néha-néha.

A mindenség ura gyászos szemfedőt borított a csata- térre és csak itt-ott küldött egy halovány csillagot az eltávolítottak, hogy biztos helyre vezérleje őket. Mert jaj volt annak, aki élve került a vad nép vérengző kezei közé!

Csatánk a bátrak csatája, csatájuk a hiennák esa- tája volt!...

Ezt igazolja azon márvány emlékkő is, mely a bi- hácsi hegyeken, a hálásszivű bajtársak filléreiből, büszkén emelkedik az égnek. A hősök temetője terül el alatta, a hősöké, kik a hazáért haltanak. A természet rég elvégezte férgeinek: porrá vált, de szellemök megdicősült és emlé- kők örökké élni fog...

Bihács, Szerajevó és Maglaj volt a most már néma hősöknek hármas Golgotája...

Mondhatom, hogy ez a nap gyönyörűen elkészített bennünket a másnapi szent ünnepre: Kisasszony napjára!

Melléklet a „Bácska“ 43-ik számához.

Szenttamás, Topolya és Vaskút községek neveinek „Bács“ jelzővel leendő ellátása végett felterjesztést intéz a belügyminiszterhez.

6. Zenta rendezett tanácsú város képviselőtestületének 136/1894. szám alatt hozott határozata, melylyel Buday Dezső közigazgatási és Kiss Simon gazdasági tanácsnok, nemkülönben Czabai János számvevő részére személyenként és évenként 200 frt fizetési pótlék szavaztatik meg. — Jövahagyatott.

7. Petrovác község képviselőtestületének folyó év 23. számú határozata, melylyel a fogyasztási adók behajtása után a községet illető jutalék hováfordítása iránt alkotott szabályrendelet hatályba léptének idejét 1893. évi január hó 1-től számítandónak mondja ki. — Jövahagyatott.

8. Bajmok község képviselőtestületének f. évi 4. sz. a. hozott határozata, mely szerint a községi alkalmazottak illetményét jövőben minden hó 1-én kiszolgáltatni elrendelte. — Jövahagyatott.

9. Bogojeva község képviselőtestületének f. évi 21. számú alatt hozott határozata, mely szerint községüket az apatini járásból ki- és a bódasági járáshoz átszavatoltni kéri. — A határozat nem hagyott jóvá.

10. Dungszerzsi Bogdán óbecsei községi képviselőnek felelőzése, melyben az ital- és fogyasztási adók kezelésére szabályrendelettel hivatott községeknek 1893. évi december 29-én megjelölt választását megsemmisíteni kéri. — A felelőzésnek hely adatván, a választás megsemmisített.

11. Turia község képviselőtestületének f. évi 17. sz. határozata, melyben a községi orvosi állással egybekötött javadalmazást, ha az orvostudorral lesz betöltve, évi 800 frt fizetés és 200 frt lakpénzben kéri megállapítani, ellenesetben ha sebész választatnék meg, az évi javadalmazás csupán 600 frt legyen. — Jövahagyatott.

12. Csopor Gyula főszolgabíró jelentése Tovarisoa községének orvostartás tekintetében önállóitási kérdésben megjelölt tárgyalás eredményéről. — A jelenlegi körülményekkel, a községek szerződéses jogviszonyban állanak, megegyezésre jutni nem lehet, a tárgyalás eredményre nem vezetett s felüggesztendő volt mindaddig, míg a mostani orvos tölti be a körorvosi állást.

13. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata Pilischer Borbála segélyezése tárgyában. — Jövahagyatott.

14. O-Morovica község képviselőtestületének határozata Jeges József helypénzszedési jogbérletének elengedését összege tárgyában. — Jövahagyatott.

15. Csurogh községének kézbesítői és nyilvántartói állás rendszeresítésére vonatkozó szabályrendelete. — Jövahagyatott.

16. Ada község képviselőtestületének határozata a tanítói földek átengedése tárgyában. — Jövahagyatott.

17. Martonos község képviselőtestületének határozata Lisits György elleni pervezetést követelés leírása tárgyában. — Jövahagyatott.

18. Temerin község képviselőtestületének határozata Lakatos Péter volt jegyző temetési költségei tárgyában. — Jövahagyatott.

19. Titel község képviselőtestületének határozata a közlegelőből 200 hold bérbeadása tárgyában. — Jövahagyatott.

20. Csataalja község képviselőtestületének határozata a községégház átalakítása tárgyában. — Jövahagyatott.

21. Alispáni előterjesztés a gyulafalvi postahivatal költségei tárgyában. — Jövahagyatott.

22. Pacsér község képviselőtestületének határozata a telekkönyvi másolatok beszerzése tárgyában. — Jövahagyatott.

23. Kiszács község határozata a rendőr-felügyelői fizetéshez hozzájárulás tárgyában. — A község 75 frttal járul hozzá, a határozat jóváhagyatott.

24. Martonos község képviselőtestületének határozata a vásárlásbérletnek visszafizetendő 50 frt tárgyában. — Jövahagyatott.

25. Tovarisoa község képviselőtestületének határozata 15 kr tanítói nyugdíjjáruléka mikénti fizetése tárgyában, ugy az ellen az előjáróság által beadott felelőzése. — Jövahagyatott.

26. Pivnica község képviselőtestületének határozata az előfogatosok felfogadása tárgyában. — Jövahagyatott.

27. Lality község képviselőtestületének határozata az 1894. évi előfogatosok felfogadása tárgyában. — Jövahagyatott.

28. Hódaság község képviselőtestületének határozata a két tanítói állás javadalmazása tárgyában. — Jövahagyatott.

29. O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata a Klapka szobor költségei tárgyában. — A község 10 frtot szavazott meg, a határozat jóváhagyatott.

30. Bácsföldvár község határozata rendőrök ruháztatása tárgyában. — Jövahagyatott.

31. Mosorin község határozata orvoslátogatási díjak tárgyában, ugy az ellen Dr. Berger Jakab által beadott felelőzés. — A határozat feloldatott.

32. O-Szapár község határozata a regále ügyben kiküldött bizottság és ügyvéd költségei fedezése tárgyában és az ellen Depalov Todor és társai által beadott felelőzés. — Ugy áll a dolog, hogy O-Szapár községe megkérülve a rendes utat, minden ezt indokoló ok nélkül deputációt nemezett a pénzügyminiszterhez, a mi által a községnek 200 frtnál több kiadást okozott. A deputáció tagjainak és az ügy előadására felkért ügyvédnek költségei lennének ezen összeggel fedezendő. Az állandó választmányi javaslata a határozattól a jövahagyást megtagadni kívánta. Momirovits István, a ki különben maga is tagja volt annak a deputációnak, hosszú lére eresztett beszédben igyekezett a községi határozatot védeni. Hauke Imre, apatini főszolgabíró reflektált Momirovitsnak szavaira s meggyőzte a közgyűlést arról, hogy az a bizonyos deputáció csakugyan felesleges volt. Ennek értelmében a törvényhatósági bizottság a község határozatát nem hagyta jóvá.

33. Kupuszina község határozata községégház kibővítése tárgyában. — Jövahagyatott.

34. Dantova község határozata a végrehajtói állás rendszeresítése tárgyában. — A határozatnak a rendszeresítésre vonatkozó része jóváhagyatott, a fizetésre vonatkozó része azonban hatályon kívül helyeztetett.

35. Keresztúr község határozata Budimszki Miklós

keresztúri tanító lakházának dísznőél és felszerel leendő ellátása tárgyában, ugy ez ellen nevezett tanító által beadott felelőzés. — A határozat feloldatott.

36. Sándor község határozata a sándori hitfelekezeti iskolák segélyezése tárgyában. — A határozat feloldatott.

37. Bezdán község képviselőtestületének határozata a segédjegyzői fizetés felemelésének megtagadása tárgyában, ugy ez ellen Túr István által beadott felelőzés. — Jövahagyatott.

38. Rác Militics község képviselőtestületének határozata a községi pénzek elhelyezése tárgyában. — Tudomásul vétetett.

39. Uj-Soóvé község képviselőtestületének határozata a Krabesz József községi irnok kegydíja tárgyában. — A község 100 frt kegydíjat szavazott meg, a határozat jóváhagyatott.

40. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata a községi esküdték jutalmazása tárgyában. — Jövahagyatott.

41. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata Nagy Miklós Istvánné segélyezése tárgyában. — Jövahagyatott.

42. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata Kulcsik Anna segélyezése tárgyában. — Jövahagyatott.

43. Pivnica község képviselőtestületének határozata a telekjegyzőkönyv másolatának beszerzése tárgyában. — Jövahagyatott.

44. A titeli járási községeknek a m. gazdasági egyesületbe való belépésük tárgyában hozott határozatok. — Jövahagyatott.

45. Bács-Almás község képviselőtestületének határozata a telekkönyvi hatóság felállítási költségei tárgyában. — Jövahagyatott.

46. Sztanics község képviselőtestületének határozata a községi fizetés leszállítása tárgyában. — Jövahagyatott.

47. O-Becse község képviselőtestületének határozata a ref. hitközség segélyezése tárgyában. — Jövahagyatott.

48. Kolluth község képviselőtestületének határozata a községi alapok kamatlábjának leszállítása tárgyában. — Jövahagyatott.

49. Plávna község képviselőtestületének határozata az italdó kezelők jutalmazása tárgyában. — A határozat feloldatik s a község szabályrendelet hozatalára utasítottatik.

50. Mélykut község képviselőtestületének határozata egy irnoki állás rendszeresítése tárgyában. — 400 frt fizetést jóváhagyatott.

51. O-Becse község képviselőtestületének határozata a ref. hitközség templom építése költségei tárgyában. — A község 500 frtot szavazott meg, a határozat jóváhagyatott.

52. Apatin községének 505. sz. tjkvben foglalt ingatlan eladása tárgyában a vevőkkel kötött szerződés. — Jövahagyatott.

53. Tovarisoa község képviselőtestületének határozata a tkvi változások elkészítésével megbízott egyén díjazása tárgyában. — A község 100 frtot szavazott meg, jóváhagyatott.

54. Zombor járási rendőrfelügyelői állás rendszeresítése tárgyában a járási községek által hozott határozatok. — Jövahagyatott.

55. O-Becse község képviselőtestületének Grosz Simon által kért kártalanítás tárgyában hozott határozata, ugy ez ellen nevezett által beadott felelőzés. — Jövahagyatott.

56. Torzsa község képviselőtestületének határozata a pénztárnoki és állatorvosi fizetés felemelése tárgyában. — Feloldatott.

57. Uj-Verbász község képviselőtestületének határozata az evang. hitközség által kért 121 □ öl föld átengedése tárgyában, ugy ez ellen Kármán József és társai által beadott felelőzés. — Jövahagyatott.

58. Uj-Verbász község képviselőtestületének Andl Keresztélyné által adományozott 84 □ öl föld elfogadása tárgyában. — Jövahagyatott.

59. O-Verbász község képviselőtestületének 1500 frtos ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatott.

60. O-Kanizsa község határozata a tüzoltó-egylet által kért házvétel tárgyában, ugy ez ellen ifj. Tóth József által beadott felelőzés. — Jövahagyatott.

61. O-Becse község képviselőtestületének határozata az ottani előfogatosoknak adandó 4 hold föld haszonélvezete tárgyában. — Jövahagyatott.

62. Káty község képviselőtestületének határozata az ottani evang. lelkésznek haszonélvezetül adandó 10 hold föld tárgyában. — Jövahagyatott.

63. Glozán község elöljáróságának az előfogatosokkal kötött szerződése. — Jövahagyatott.

64. Szenttamás község képviselőtestületének határozata a Rudolf trónörökös ösztöndíj adományozása tárgyában és ez ellen Matos János által beadott felelőzés. — A vallás- és közoktatási miniszterhez felterjesztetik.

65. O-Becse község képviselőtestületének határozata Kossuth Lajos temetésére bizottság kiküldetése és 300 frtnak a szoboralapra leendő adományozása tárgyában. — Jövahagyatott.

66. Veprovác község képviselőtestületének határozata Rapp János tanító fizetésének felemelése tárgyában. — Jövahagyatott.

67. Temerin község képviselőtestületének határozata a segédjegyző és irnokok fizetésének felemelése tárgyában. — Jövahagyatott.

68. O-Szapár község határozata a pénztárnoki óvadék bekebelezésének mellőzése tárgyában. — Momirovits István szólt fel, de felszólalása dacára a törvényhatósági bizottság a község határozatát feloldotta.

69. Káty község képviselőtestületének határozata a jegyzői javadalmazás felemelése tárgyában. — Jövahagyatott.

70. O-Szapár község határozata az italmérsi szabályrendelet módosítása tárgyában. — A határozatot feloldották.

71. Bulkesz község határozata jegyzői lak terv elfogadása és a feltételek megállapítása tárgyában. — Jövahagyatott.

72. Gara község képviselőtestületének határozata a II. szülésznoi állás rendszeresítése s fizetésének tárgyában. — 40 frt fizetéssel jóváhagyatik.

73. Mohol község képviselőtestületének határozata ifj. Ofner Lipóttal, az az ellen fennálló követelésének mikénti fizetése tárgyában kötendő egység iránt. — Jövahagyatott.

74. Zenta város határozata az ottani gőzfűrdő újjáépítése és a vállalkozóval kötendő szerződés tárgyában, ugy ez ellen beadott felelőzés. — Feloldatott.

75. Sándor község képviselőtestületének határozata a községi szülésznoi állás rendszeresítésének megtagadása tárgyában, s ez ellen beadott felelőzés. — A község az állás rendszeresítésére köteleztetik.

76. Néhai Mikovits Kálmán volt járeki jegyző árva gyermekeinek nevelési járulékból való részletése. — Egy-egy gyermekre nézve 33 frt nevelési járuléka állapított meg.

77. Néhai Lakatos Péter volt temerini jegyző özvegyének ellátásában való részletése. — Pótlás végett visszaküldetett.

78. Kuts Ádám csataaljai jegyző nyugdíjaztatási kérvénye. — A nyugdíj 432 frtban állapított meg.

79. Rogovits Ignác dautovai jegyző nyugdíjaztatási kérvénye. — A nyugdíj 528 frtban állapított meg.

80. Cservenka községében behajthatlanná vált 1859 frt 35 kr különféle követelésnek leírása hozatala. — Leiratik.

81. Uj-Verbász községében behajthatlanná vált 269 frt 26 kr különféle követelésnek leírása hozatala. — Leiratik.

82. Dr. Österreicher Jenő orvostudori oklevelének meghirdetése. — Meghirdetett.

83. Dr. Stein Jakab orvostudori oklevelének meghirdetése. — Meghirdetett.

84. Thebes szül. Tittjung Gertrud szülésznoi oklevelének meghirdetése. Meghirdetett.

85. Ada község 1893. évi árwapénztári számadása; 86. Zenta r. t. város 1864., 1865. és 1866. évi árwapénztári számadásai és

87. Gyurgyevő 1890., Almás, Apatin, Doroszló, Káty, Kula 1891., Bulkesz, Bácsujfalu, Bácsföldvár, Doroszló, Hegyes, Mosorin és Pivnica községek 1892. évi közpénztári számadásai. Felső-Kovil 1889—91. évi fogyasztási adó számadásai. Uj-Soóvé 1887—88. évi regále számadásai. Gróf Chottek 1893. évi alapítványi számadásai. Kula 1892. és Hódaság 1893. évi kórházi számadásai. Hódaság 1893. évi szegény iskolák gyermekek alap és árvaház alap számadásai. Bácsujfalu, Filipova, Glozán és Nemes-Militics községek 1894. évi pótköltségvetései. — Részben helybenhagyatnak, részben pedig pótlás végett visszaküldettek.

Ezzel a rendkívüli közgyűlés tárgysorozata kimerítetvén, elnöklő főispán a jegyzőkönyv hitelesítésére Czírpusz Ferenc, Dömötör Pál, Mihályi János és Traub József bizottsági tagokat nevezte ki és a közgyűlést a jelenlévők zajos éljenci között befejeztetnek nyilvánította.

Városi ügyek.

Az újvidéki gör. kel. püspök székfoglalása. Opacics Germán, a bácsi gör. kel. szerb püspök vasárnap tartotta ünnepélyes benovulását székhelyére, Újvidékre. A püspököt délután 3 órakor az egyházközségi választmány s a nagyszámú egybegyűlt polgárság várta a karlócai határon. A püspököt mozdardurogással fogadták s Popadios Péter egyházközségi alelnök üdvözölte. A Duna-partján az újvidéki oldalra érven, ismét mozsarak durrogása s az összes harangok zugása jelentette, hogy a főpásztor egyházmegyéjének területére lépett. A felállított diadalkaput előtt az újvidéki polgármester tartott üdvözlő beszédet s ugyancsak a diadalkaput alatt várakozott a lelkeség egyházi ornatusban, menyezettel, valamint gyertyákat vivó gyermekekkel. A diadalkaputól egész a székesegyházig az összes tanítványok tanuló, valamint a polgárság állott sorfalat, az ut pedig frissen kaszált füvel és virágokkal volt behintve. A székesegyházban a püspök imát mondott s hosszabb beszédben válaszolt a lelkeség nevében szónokló Csirics Milán esperes-plébános üdvözlésére. A templomi ünnepély után a püspököt díszmenetben lakására kísérték. Este fáklýásmenet volt a 70-ik gyalogrezd zenekarának és az összes újvidéki dalárdáknak közreműködése mellett.

Titkárvalasztás. A szabadkai ügyvédi kamaránál megüresedett titkári állás betöltése, illetve a kamara titkáriának megválasztására Paukovich Andor kamarai elnök június hó 10 ére közgyűlést tűzött ki.

Áldomás. Heinz Kálmán, a városhoz újonnan kinevezett számvevő és Auth György újonnan megválasztott házipénztárnok, május hó 29-én halpapríkásos nagy áldomással ünnepelték meg az új hivatalra történő kinevezetést s illetve megválasztást. Mindkét áldomáson igen nagy számban vettek részt a vendégek.

Községülés. A zombori kerületi betegsegélyző pénztár első évi rendes közgyűlést folyó évi június hó 10 én délelőtt 9 órakor Zomborban, az ipartestületi helyiségben fogja megtartani. A közgyűlés tárgyai: 1. Igazgatósági jelentés. 2. Az 1893. évi számadás és mérleg feletti határozathozatal, illetve a felmentvény megadása. 3. Az igazgatóság, felügyelő bizottság és a választott bíróság tagjainak választása. 4. Netaláni indítványok, melyek azonban a közgyűlést megelőzőleg 24 órával írásban benyújtandók.

Jövahagyás. A kereskedelmi miniszter Markovits Lajos és társa zentai gőzfűrés és örölmalom cég vállalati betegsegélyző pénztárának alapszabályait jóváhagyási záradékkal látta el.

Pályázat. A cs. és kir. haditengerészetnél tengerészeti hadapródjelöltet vétetnek fel. Feltételek: A monarchia két államterületének egyikében honosság, testi alkalmatlanság, betöltött 17., tul nem lépett 20. életév, mocsoktan erkölcsi előélet, szülői beleegyezés, a német nyelv szó- és írásban ismerete, gymnáziumi vagy real érteletési bizonyítvány és a felvételi vizsga letétele. A sajtókezüleg irt kérvények augusztus hó 15 ig a cs. és kir. hadtgyminiszterium tengerészeti osztályába küldendők be. Közlelbbi értesítést ad a cs. és kir. 23. számú hadkiegészítő parancsnokság Zomborban.

Táncmulatság. A csantavéri egyenlőségi olvasókör könyvtára javára 1894. évi június hó 5-én az eprekterben zártkörű táncvigalmat rendez. Személy-jegy 1 frt, család-jegy 2 frt 50 kr. Kezdeté este 7 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a táncvigalom a kör helyiségében tartatik meg.

883 □ öl mosztonga terület eladása iránti ügy kitézetett egy következő közgyűlésre; míg a 3637/2 □ ölyvi terület ügyében névszerinti szavazással az eladás mellett nyilatkozott a közgyűlés.

Négy tisztviselő 6-6 beti szabadságot kér, de a közgyűlés az tres állások és helyettesítések miatt csak 4-4 betet adott.

A kórház és szegényház élelmezése ügyében tartott árlejtés, mely szerint a szállítást Messinger József eddigi szállító vállalta el, jóváhagyatott.

Két fizetési kérvény nyert elintéztést.

Wiener Mihály azon kérelmének, mely szerint a fegyelmi bírságra a nyugdíjából levont összeg visszautalványoztassék, nem adott helyt a közgyűlés.

A Tóth Kálmán-szobor leleplezésének ünnepére kiküldetett Schlagetter Gyula polgármester; a mennyiben pedig ő netalán akadályoztatva lenne, helyette egy általa kijelölendő tanács tag fog menni.

Kossuth Ferenc köszönő irata.

Kossuth Ferenc a városhoz is köszönő levelet intézett a városnak Kossuth Lajos halálakor hozzája intézett részvértatáért.

A széles gyászkerettel ellátott levél a következőket mondja:

Zombor sz. kir. város t. közönségének:

Elkésve bár, de annál melegebben köszönöm (öcsém nevében is) azon részvétet, melylye e város közönsége miniket megiszitálni kegyes volt.

Késedelmemet a nagy csapásból eredő körülmények okozták.

Ezen csapás lesújtott, mert a nagy halott nekünk mindentünk volt; én ugyanis mint fiu, ugyanis mint magyar, edes atyámat vesztettem; a polgárosodott világ pedig a szabadság eltűnt apostolatát gyászolja.

Dicsősége volt ő hazájának, a jelen század ragyogó nevétől, melynek fényét mindig hazájára irányította.

Egész élete a honfiszolgálókat, a honfírdemek óriási halmaza volt; halála pedig honfírdelmekben és nagy eszménye iránti lelkesedésben egyesíté az egész hazát.

Ő ébreszté föl a nemzetet.

Ő tette életerőssé, a nép millióit befogadva az alkotmány sáncaiba.

Ő adott öntudatot a nemzetnek, ő vezette önérdelmét, ő mutatta meg, hogy a magyar tud is akar is szabad és önálló lenni.

Ő tartotta fel az elnyomatás korszakában a nemzet létjogát és ő emelte fel a magyar kérdést az európai kérdések színvonalára.

Ő fenyegette az elnyomókat mindig és mindenütt, míg végre belé rettentek az okulásba; és midőn a kényuralom okult s a nemzet biztosítható jelenét, ő örködött a távolból, ő intett, ő buzdított, ő remélt, ő bizott, ő képviselt egy nagy jövőt — mindaddig míg meg nem halt — hontalanul!

Ez volt az ő élettörténete; ezt tanultam a külföldön a külföldtől én, kedves halottunknak bü fia; és ezt fogja róla feljegyezni egykor a magyar történelem.

Mély tisztelettel

Kossuth Ferenc s. k.

Sötét bűnök.

A miniszterium által kibocsátott népmozgalmi statisztika örömdetes eredményeket tüntet fel a mult évről s rövideden érinti azon okokat is, melyek a születések és halálozások adatainál azon fordulatot idézték elő, hogy az általánosan vett népesedésben növekedés állott elő. Nem szándékozunk a számadatok felsorolásával szemlélt tartani azon tényezőket fölött, melyek a népesedési arányra, a korábbi évekhöz viszonyítva, módosítólag hatottak, de megragadjuk az alkalmat, hogy egy rettenetes, lelketlen bűnről beszéljünk, mely népesedési viszonyainknak legsötétebb pontja, a 19-ik századnak szegénye és a magyarságnak kiáltó veszedelme.

Tény az — és ennek konstatálása nekünk is örömet okoz, — hogy a mult évben a népesedés kedvezőbb arányokban haladott előre, mint az előző esztendőben, mivel nemcsak a születések száma mutat növekedést, hanem az elhaltak végösszege is szembetűnően kevesebb. S ha ennek a két tényezőnek a szembeállítás megállapítja is a hidegen és felületesen szemlélő előtt a kedvező népesedési arányt, a komolyan vizsgálódót nem vezetí tévutra, mert az első tekintetre is tudatával bir annak, hogy a születések száma nem egyeztethető össze a népesség számarányával s így erkölcsi vagy valami más okának kell lenni, hogy a viszony elszomorítóan kedvezőtlen.

A halálozási szám csökkenésére nézve magok a közegészségi viszonyok gyakorolják a legnagyobb befolyást s annyi tény, hogy a hatóságok a mult évben, a kolerajárvány fenyegető veszedelmének hatása alatt állva, komolyabban vették az ellenőrzési intézkedéseket. Hozzájárult még ehez azon körülmény is, hogy magja a nép is kezdi belátni az óvintézkedések szükségességét s kénytelen-kelletlen bár, de végzi azon kötelességeket, melyek e részben reá háramlanak.

De álljon a dolog bár hogyan, származotlegyen a halálozás kisebb száma a hatóság ön tudatos intézkedése, vagy pusztán véletlen körülmények által, az eredmény maga örömdetes és nem aggodalmat keltő, mint a születések adatai.

A születések számának apadása ugyanis, — legalább az általános felfogás szerint — független a közegészségügyi viszonyoktól s inkább közzgazdasági és erkölcsi okokra vezethető vissza. Kell

és szükséges bizonyos foku anyagi jólét, vagyoni és megélhetési függetlenség ahhoz, hogy valaki családot alapítson s gyermekeket neveljen az élet sulyos gondjai s nyomorúságai közepette, de szükséges fenkölt és erős erkölcsi érzet ahhoz is, hogy ne vágja ketté a természet utját s bűnös kezekkel ne markolásson bele isten rendelésébe.

Pedig ez történik nálunk. Ezt mutatja a statisztika s erre a megdöbbentő, sötét és szomorú képre mutatott reá egyik hirneves emberbarát, felhíva a hatóságoknak, mint erkölcsi testületeknek figyelmét arra a rút és céda bűnre, melynek neve: — gyermekszikkasztás.

Visszataszító még a szó is, melynek leírása pirulni készlet. A vagyon utáni örületes hajszja, a lelketlen és undorító számítás teremtette meg korunkban ezt a lealacsonyító bűnt. Odáig jutottunk erkölcsi felfogás dolgában, hogy a sok gyermekkel megáldott tisztességes anyákat lenézik, sőt talán ki is nevetik, mert számításaikból kifeleldték a vagyont, azt a darab rögöt, melyből annál kevesebb jut a gyermekeknek, minél többen vannak. A családi élet tisztessége, szentsége és az anyai hivatás magasztos fogalma áldozatára esett a bálványának, mely az isten képmására teremtett embert az oktalan vadnál is mélyebbre alacsonyította.

És akkor lenne még a statisztika rettenetesen sötét, ha kilehetne böngészni az anyakönyvekből, mekkora százalék esik a születésekből a gazdagabb és mekkora a szegényebb osztályra?! Míg a szegényebb szülők 4, 5, 6 gyermekkel megáldva küzdenek a megélhetés nehéz gondjaival s családi örömeikben keresik az élet nemesebb hivatását és gyönyöreit, addig a gazdagabb szülők házában alig találunk többet 1-2 gyermeknél, mert — elég szegényen — gazdagabb paraszt-gazdáink esztét is megmételtyezte a két gyermekes sváb-rendszer.

És ez a borzasztó bűn már rendszerré vált!

A magyar faj jövője érdekében itt az ideje, hogy ezen esztelen és lelketlen bűn kiirtására minden tényező szövetkezzék. A lelkesek, városi hatóságok, bíróságok s a társadalom minden jóérzésű tagja. A magyar nép pusztulásának csiráit nem szabad felburjánózni engedni! Előttünk az elrettentő példa: a szászok pusztulása az erdélyi megyékben.

Gondolják meg azok, a kik mindig csak a vagyon után esengenek s a sok gyermeket a vagyon pusztítóinak tekintik, hogy a gyermek az isten legnagyobb áldása s a magyar ember hazájának akkor tesz legnagyobb szolgálatot, ha gyermekeket nevel s azokat becsületes hazafiakká felnevelni igyekezik.

Petőfi és Tóth Kálmán.

A Tóth-Kálmán-Album számára írta: Zlinszky Aladár.

(Folytatás.)

A szerelem aránylag lassan tudott kellő teret foglalni a magyar költészetben. Az az irány, mely virágénekeinket tildozte s Balassi dalait tűzbe vetette, nem kedvezhetett kifejlesztésének. Három század alatt Balassi neve az egyetlen, melyet a lírikusok nagy seregéből kiemelhetünk mint a szerelem dalosát. Irodalmunk újabb korát is papok, szerzetesek kezűk a mult század végén, kiknek fogadalmuk tiltotta e hatalmas indulat ápolását, s ha az emberi lélek törvényei tán győzedelmeskedtek is az egyházán, áttalották volna keblüket világ elé tárni. A horatiusi hetaera, költői mintájuk szerelme tárgya, sem hathatott kedvezően a lyra ez ágának fejlődésére. Orceznál, ki ebben is Horatius nyomán jár, valóban nem nyer a szerelem jelentősebb szerepet, még kevésbé erkölcsi tartalmat. Berzsenyi már meg-megérinti burjait, de ebben a német költőket választja mintájául, s az ifju, kinek első szeretője „az ő karjai közt elalélt“ „epedezve nyögi beteg szívének sebeit“ s „a szerelem könynyel ázott kendőjét“ kéri szemfödélül. Ezenüi lyrai darabjait valóban nem számíthatjuk költészetének nemes termékei közé: sokkal több igazság van abban a nyilatkozatában, hogy a házasságról kissé „napkeletiesen gondolkozik“, mint egy-egy Emmibez, Lottihoz, Nacához intézett költeményében. Baj volt, hogy a nőnevelés nem tartott lépést a férfiakéval; emlékeztünk csak Fáy Andrára, ki a kis Sziráki Zsuzsitt 6 éves korában veszi ki egy falusi iskolából, hogy kedvére nevelhesse s utóbb nejevé tegye. Kisfaludy Sándorban, a szerelem első igazi énekeseiben is idegen nök nevelik ez érzelmek egész magasztos jelentőségére. Neki valósággal utat kell törnie a szerelem számára a költészet nagy birodalmában. „Voltak, kik dalainnak homlokában megütözték — írja Himfy szerelmeinek előszavában — mintha az emberi természetnek legerősebb, legnemesebb, legszebb, legboldogítóbb indulatja, minden jónak, szépek, felségesnek kutféje, minden szeretetre, dicséretre, csodálatra és követésre méltó dolgoknak szerzője, a szerelem, vétkes, bölcseshez nem illő, tiltott indulat volna! Mintha az egész emberség, az egész természet, sőt a mindennek teremtoje által felszentelt tiszta szerelmet beszélni, fejtegetni, énekelni illetlen volna!“ Inentől kezdve mind erősebb tért foglal a szerelem a magyar lyránban. De az irodalmi foglalkozás csekély jövedelmezősége nem juttathatja a magyar költőt fenkölt szívének választottja mellé. Csokonai hiába eped Lilláért, Vörösmarty hasztalanul tölt be siralommal eget és földet, a deli Hajna, a szőghaju, nyájás Etelka, a szép Jenedő kemény marad panaszaira. A magyar lyra csak a kesergő szerelmet tudja zengeni, a boldogság dithyrambjai nem rázzák meg burjait, még kevésbé érti a családi élet tívét, a szerelem nyugalmát, gyermeki szeretetben való fölolvadását.

Mindezt csak a szerelem nagy dalosa, Petőfi lendíti föl, ki társadalmi tekintetben is utat tör a magyar költőnek, midőn szülei, rokonai ellenére, ugyszólván erőszakkal, csak iróbarátainak tapsai közt, nejevé teszi az előkelő, nemes, nagyműveltségű Szendrey Juliát.

Egész hatalmában, uralkodó terjedelmében és fejlődésének minden fázisában, az ő örök művészkete teremtette meg a szerelmet a magyar irodalomnak. Már pályája elején, midőn költészetének első útmei föllhangzanak, midőn megérzi „szárnyai növéstét átrepülni az eget, a végtelent“, fölmerül lelkében a szeretett lény képe s ő „várva várja az órát, a midőn, kit neki rendelt a végzet, a lény ölebe jön“. Valóban Petőfi nemcsak megéneklé a szerelmet, lényével teljesen összeforr az; nemcsak érzelm, hanem életcél, épen úgy, mint a költészet és a művészet szeretete. Az ideált nem találta meg egyszerre, fárad és küzd érte s e küzdelem minden lépését páratlan őszinteséggel örökíti meg költeményeiben. E költemények nemcsak több-kévesebbé mult érzelmek eszményítései, az ő szerelmi lyrája egy ember-szív története, egy mélyen érző, lelkesült, odaadó nagy szív. Látjuk kora fel-felvilanásait, tanui vagyunk hatalmas kilobbanásának s átérezzük borzasztó gyászát, midőn a sors oly kiméletlen kézzel tépi szét az első szerelem aranyfelhőt. Már vele együtt földértünk, midőn a tavaszi viharra, mely élte egét oly hirtelen elhomályosította, föltűnik az ezerszínű szivarvány: Csapó Etelek után Mednyánszky Berta, az új ideál. Ott a mélyen sebzett ifju szív gyászsképei és följajdulásai, itt képzeletének tarka játéka, ott egy föltámadt s tán hatalmasra fejlett indulat erőszakos megzavarodása, itt a szeretni vágyó szív csapongása, mely egy ideig azt hiszi, hogy tárgyat megtalálta. Egyik sem igaz szerelem, az életnek nem tartalma, a létnek nem célja. Egyik sem a Petőfi szerelme, szive nem ily szerelmert dobog s ő természetének erőszakával, mely oly könnyen csap végletű végletbe, kétségbe esik, elveszti a boldogság hitét:

Nincsen lény, ki engemet szeretne,
Nincsen lény, ki mondaná nekem,
Hideg világ van, lelketet megbúté,
Jer, melegedj föl forró keblemen!

Itt akarja hagyni e zord világot, hogy rengetegbe vonuljon s talán a természet ölen találja föl egykor nyugalmát.

Nincs magyar költő, ki a szerelemben több erkölcsi tartalmat tudott volna vinni Petőfínél. Midőn annyi érzelemborgás után megtalálja az ideált, nemcsak a szeretőszív diadalát, győzelmi dithyrambjait zengi költészkete: egyszersmind a férfiú életének ideálját, küzdelmeinek elért jutalmát. A szerelem ezerelel gyöngödsége, édes bohóságai közt ott van a lélek fenséges öröme, hogy társát megtalálja, ki „röplését követni bírja“. Nyugalma a zaklatott, hányatott, szegény fiu megpihenése egykori küzdelmeinek fejében. Boldogsága köteleesség a jövőre fölvenni az élet gondját, dolgozni, tűrni, tán szenvedni a lényért, kit szívfelesévé avatott. S midőn a haza vézei síkra szőlítják, oly hamar megzavarva a rövid tívét, a honi mellé áll a honleány, lelkesedni egy nagy ügyért és megosztani szenvedéseit. Mig Petőfi a Nemzeti dal lelkesítő szakait veti papírra, Szendrey Julia zászlót varr, diadalra vezetni az eszméket, melyeket férje hirdett, s midőn a harc trombitái fölharannak, a költő szilaj kedvvel vágat véseik elé: lesz ki bekötözze sebeit, lesz ki eljő homályos börtönébe földeríteni csillagszemével s a vérpadon vagy csatatéren lemossa vérét könnyűvel. A szerelemnek erkölcsi hatalmát csak egy kebel érezte még ily egész uralkodó fenségében s hirdette a szív eleven melegével Széchenyi István: a férfiú egyenrangú élettársának, küzdelmei részesének, a haza leányának, ő rajzolta először a nőt, a magyar nő ideálját ő mutatta föl s Petőfi vette körül a költészet glóriájával.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Rendőrség. Névtelen leveleket figyelembe nem vehetünk, pláne a mikor ilyen személyes vonatkozású dolgokat óhajt a beküldő közölnetni. Kérjük tehát a címét tudatni, hogy a 6 drb 5 kros bélyeget visszaküldhessük.

I. S., „Medaillon“. Nem küldjük ugyan el Kukutyinba tudósítónak, hanem annyit mondhatunk, hogy ezt a tárcáját nem közölhetjük. A nagyközönség nem érti meg, hogy mit akar ön mondani. Próbálja újra átdolgozni, de úgy, hogy legyen valami point-je is a dolognak.

B. I. Nem rosszul indul, de a vége nem elég csattanós. Kifejezőbbnek kellene lennie, különösen a két utolsó sornak. Javítsa át és küldje be újra.

I. S., „Maga olyan . . . igazán“. A versét így kezdi:

„Oh! e néhány szóban van minden!“

Edes kéj és mámor, mely ringat —

Bár van dac s nehezítés is benn“

S látod, ép ez tetszik nekem, lány.“

Nem veszi észre, mennyire nélkülözik e sorok a költőiességet? A második strofa már jobb, a harmadik azonban ismét rossz. „És a testet kéj zibongta át“, — mondja ön ebben a strofában. Hát ez szörnyű ízetlen kitétel! Az utolsó strofa ismét jó volna, ha értékét nem rontanák le az előbbi hibák. Pedig higgye meg kár: igen szép kis verset lehetne belőle faragni.

Ifj. V. I. Bizony sajnáljuk, de hát ez még csak afele szárnypróbálgatás. Hosszas gyakorlat után küldhet majd még be közölnetöt is.

Naptár.

Junius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
1 Pént.	Nikodém	Nikodem	20 Thalle
2 Szom.	Erasmus	Helena, Ef.	21 Szil. és III.
3 Vas.	G 3 Ödön	G 2 Oliva	22 B 5 Basil.
4 Hétfő	Quirin	Quirin	23 Mihály p.
5 Kedd	Bonifác	Bonifác	24 Simon

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

1119. szám.
kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Pacsér községében elbocsajtás folytán üresedésbe jött két rendőr (gyalogos) állásra 300 frt évi fizetés havi utólagos részletbeni kiszolgáltatása mellett ezennel pályázat nyitattik.

Pályázók köteles okmányokkal igazolni, hogy magyar honpolgár, vízközelettségének eleget tett, 24. évét betöltötte az 50. életévét nem haladta, rovatlan előéletű; és a magyar nyelv szó- és írásban jártasságát.

Előnyben részesülnek:
Kiszolgált m. kir. esendőrök avagy jó minősítvény-nyel bíró kiszolgált katonák.

Az előírt ruházatot sajátjából köteles beszerezni, a szerelvényt a község állítja elő.

Pályázati kérvények 1894. évi június hó 10-ig alulírt előjárásigazgatóhoz küldendők.

Pacsér, 1894. évi május hó 22-én.

Bogyó Ödön, Rózsa István,
jegyző. 3-2 bíró.

1995. szám.

kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Katymár községében egy 300 frt évi fizetéssel járó vadalmazott községi írnoki állás f. évi június hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor választás útján be fog tölteni.

Felhívattak pályázni kívánók, hogy a megyei törvényhatósági bizottság által 6/1887. közgy. sz. a. alkotott szabályrendelet 9. §-ában előírt képesítést, életkorukat és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelendő kérvényüket a választás napjáig alulírottan nyújtsák be.

Almásán, 1894. évi május hó 22-én.

Deák Zsigmond,
főszolgabíró.

3-2

Eszenciákat

rum, cognac, mindennemű szeszese italok asztali likörök és különlegességek azonnali elhibázhatatlan elkészítésére a legkiválóbb minőségben szállítók.

Azonfelül ajánlok 80 fokú, vegyileg tiszta **aceteszenciót** kellemes ízű borecet és közönséges ecetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékeltek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Árllapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp
eszenciák-különlegességek gyára
PRÁGA. 50-46
Megbízható ügynökök kerestetnek.

BITTERMANN NÁNDOR

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Községi nyomtatványokból nagy rakfór.
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.
Községeknek fél éven át hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Itt megrendelhetők:
Hírlapok
Művek
Naptárak
Táblázatok
Falragaszok
Körlevelek
Táncvizsgalmi meghívók.
Táncrendek.
Étlapok.

3499. szám.

kig. 1894.

Pályázat.

Gajdobra községében leköszönés folytán megüresedett, utólagos havi részletben kifizetendő évi 252 frt készpénz fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázókot, hogy életkoruk, nyelvismeretük és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi június hó 12-ik napjáig, vagyis a választásra kitűzött hatánapig hozzám benyújtani el ne mulasszák.

Megjegyzem, hogy az előírt teljes egyenruhát az illető rendőr sajátjából köteles beszerezni.

Német-Palánka, 1894. évi május hó 20-án.

Csupor Gyula,
főszolgabíró.

3-2

3065. szám.

1894.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községében lemondás folytán üresedésbe jött 11-od segédjegyzői állásnak választás útján leendő betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása 500 frt.

Felhívattak a pályázni szándékozókat, hogy sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága által 6/1887. szám alatt alkotott szabályrendelet értelmében és erkölcsi bizonylattal is felszerelve, hozzám június hó 15-ig annyival inkább nyújtsák be, mivel a később érkezők figyelembe vételét nem fognak.

Topolyán, 1894. évi május hó 19-én.

Főszolgabíró helyett:
Tukats Fábrián,
szolgabíró.

3-2

Méhészkedőknek!

Méhlakokul legjobban ajánlhatók a

Népkaptárak.

4 cm-ter vastag deszkából készíttetnek. Darabja teljesen felszerelve — 14 egész keret, Hanne-mann rács — 3 frt 50 kr.

Megrendelhető Sztanisicson Dvornák József méhésznél.

5218. szám.

1894.

Árlejtsési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó évi május hó 8-án kelt 26393/1894. számú magas intézménye folytán ezennel közhírré tétetik, hogy az alább felsorolt munkálatoknak vállalathoz adása céljából a kulai magyar királyi kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1894. évi június hó 25-én délelőtt 9 órakor felsőbb jóváhagyás fentartása mellett írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtsés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% bánatpénzzel ellátva új megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott, lepecsételt és kello feliratu írásbeli zárt ajánlatok is a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva, az árlejtsés megkezdéseig alulírott m. kir. államjósázigazgatósághoz adhatók be. Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg a szövegezés első sorával szabályszerűen átírandó, a megajánlott vállalati összeg nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtsési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben feltüntetett munkálatokat tételről-tételre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és azokat elfogadja, megjegyeztetvén, hogy ezen okmányokat aláírni köteles. — A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolnival tartoznak vagyoni állásukat és vállalkozói szakképességüket. — Oly egyének, kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyeresémvágyból eredő büntetést elítéltek, azok az árlejtsésben részt nem vehetnek, elkésett, valamint utóajánlatok és távirati ajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vételni még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtsés megtartása esetére kötelezőleg fentartatnak is. — A részletes árlejtsési feltételek és költségvetési okmányok a kulai m. kir. kincst. ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. — A vállalathoz adandó munkálatok a következők: 1. A pávnaí rom. kath. templom és paplak helyreállítása 970 frt 60 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által a kézi- és ígásnapszámokért fizetendő 57 frt 96 kr készpénz. 2. A kucurai rom. kath. lelkészlak helyreállítása 510 frt 40 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és ígásnapszámok. 3. A szóntai rom. kath. templom és lelkészlak helyreállítása 263 frt 24 kr és 490 frt 88 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által a kézi- és ígásnapszámokért fizetendő 56 frt 16 kr és 23 frt 98 kr készpénz. 4. A krusevlyai rom. kath. lelkészlak helyreállítása 164 frt 18 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és ígásnapszámok. 5. A kulai rom. kath. templom helyreállítása 242 frt 72 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által a kézi- és ígásnapszámokért fizetendő 26 frt 68 kr készpénz. 6. A kolluthi rom. kath. templom és a paplak helyreállítása 952 frt 23 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és ígásnapszámok. 7. A bukini rom. kath. templom és paplak helyreállítása 3363 frt 96 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és ígásnapszámok. 8. A bogojevai rom. kath. lelkészlak helyreállítása 67 frt 77 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által a kézi- és ígásnapszámokért fizetendő 8 frt 48 kr készpénz. 9. A prigl-szt. iváni rom. kath. templom helyreállítása 903 frt 22 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által a kézi- és ígásnapszámokért fizetendő 59 frt 77 kr készpénz. 10. A monostorszegi rom. kath. lelkészlak helyreállítása 280 frt 99 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által a kézi- és ígásnapszámokért fizetendő 24 frt 59 kr készpénz. 11. A gákovai rom. kath. lelkészlak helyreállítása 669 frt 51 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által a kézi- és ígásnapszámokért fizetendő 49 frt 40 kr készpénz. — Aradon, 1894. évi május hó 19-én. M. kir. államjósázigazgatóság. (Utánnomat nem díjazatik.) 2-2

Mindenféle temetést rendez a legolcsóbb áron

Theodorovits János,
THEODOROVITS S.
Első zombori temetés-rendezési intézet tulajdonosa.

4563. szám 1894.

Pályázati hirdetmény.

Pivnica községében megüresedett s 300 frt évi fizetéssel javadalmazott községi írnoki állásra pályázat nyitattik.

Folyamodók képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám június hó 7-ig nyújtsák be.

Hódsághon, 1894. évi május hó 22-én.

Vissy József,
főszolgabíró.

3-2

Bérbeadási hirdetmény.

Alulírott közhírré teszem, hogy Szenttamáson a központban élénk forgalmi helyen lévő főpiactéren, a saját tulajdonomat képező újonnan épült emeletes lakházam földszintjén három teljesen alkalmas **bolt**, esetleg **vendéglő-helyiség** azonnal egy vagy több évre bérbeadható.

A feltételekről értesítést ad a tulajdonos

Manojlovits Márkó
mérnök.

3-3

Zembar, Bittermann Nándor könyv- és könyvomdájából.

XVII. évf.

ELŐFIZETÉS
Égész évre . . . 6
Fél évre . . . 3
Negyed évre . . . 1
A lap szellemi
illető küldemény
szerkesztőnek, any
a lap tulajdonosna
dendők.

Egyes szám ára 10

A király a W
mondását me

— Külön tud

A tegnapi rend
ülés lefolyásáról a kö

Képviselőhöz

Elnök

Kormány teljes
Szilágyit szünni nem
lelkessedés vette körül

Wekerle. Miután
tésére vonatkozólag, a
szóló törvényeknek a
elfogadása, illetve en
a korona jóváhagyásá
nyerni nem volt szer
adta a lemondását. O
kegyelmesebben tudn
ügyek ideiglenes vezet
de végleges választ a l
adott.

Tekintettel arra t
elhatározását még meg
indokoltak, hogy lemo
előterjesszük és eselle
azért kérnem kell a t
lőre függőben tartani
sziveskedjék, hogy a
legközelebbi napokra
veskedjék, a midőn e
jeszteni lesz szerencsén

Ugron Gábor. A
sulyozta, hogy a koron
egész terjedelmében el
jegyezte, hogy lemond
fogja a mi orrunkra kö

Elnök. Figyelmez
mentáris kifejezés
Ugron. Tisztelettel
meztetését; de csak
intetésekre teszi.

A miniszterelnök
kabinet lemondása elfog
mennyire komoly e ki
mellett, hogy gróf Kh.
a kabinet alakításával.
garral azt határozta, ho

A miniszterelnök
kabinet lemondása elfog
mennyire komoly e ki
mellett, hogy gróf Kh.
a kabinet alakításával.
garral azt határozta, ho

A miniszterelnök
kabinet lemondása elfog
mennyire komoly e ki
mellett, hogy gróf Kh.
a kabinet alakításával.
garral azt határozta, ho

A „BÁCSKA

Főh. Halmi

— A bajai kölgyek díjára

Itt áll tehát a költő
A hol öröklé lelke lán
A halhatatlanság díszje
Hol egykor annyit élte
Közél az alföld üdöze
Távol a felföld tapsa.
Körülte lelkes, ünnepl
Hogy szent emléket díe

Oh ugy van, ugy: a s
Megénekel föld ez, ho
A hova lelke mindig ves
Ez az a „domb”, a fül
Virágos kert, nem: Hel
Innen omolt a forrás ke
A dal, mely vonzott, —
Mind, mind — lelkével

S itt játszott egykor, m
Ez utcákon, a régi „h
Majd innen ment a har
Ősz atyjával, hogy elbu

*) A költőnek Baján, szülővárosában, június 3-án, szavalta a sz. Emlék-Albumában.